NOORD-BRABANDER.

Dicere verum Quid vetat? HORATIUS.

NOMMER 69. 'S BOSCH. DONDERDAG, 9 JUNIJ 1831.

Polen.

Berigten van de poolsche grenzen, van den 20 mei, melden het volgende:

De poolsche opperveldheer is den 26 mei bij Ostrolenka door den veldmaarschalk *Diebitsch Sabalkanski* aangevallen, ten gevolge waarvan een bloedige slag is geleverd waarin, de Russen overwinnaars zijn gebleven. Ostrolenka is door de russische troepen met bewonderenswaardige dapperheid stormenderhand weder ingenomen, en de vlugt der Polen is zoo haastig geweest, dat zij de poging, om de brug over de Narew te verbranden, hebben moeten opgeven. De divisie van den poolschen generaal *Gielgud*, die bij Lomza stond, is door de bewegingen en de [illegible] der Russen afgesneden geworden. Van de poolsche [illegible] het verlies aan gesneuvelden en gekwetsten zelf op [illegible] geteld. Onder de gesneuvelden bevinden zich de ge[illegible] en *Kamienski*, alsmede eenige staf- en hoofd-officieren. Het hoofdkwartier van den poolschen opper-veldheer is den 27 te Pultusk geweest.

Tijdingen uit Warschau van den 28 mei, behelzen omtrent deze gebeurtenis het volgende:

Des morgens. Den 26 is het bij Ostrolenka tot eenen hoofdslag gekomen. De Polen hebben een groot verlies geleden; de generaal *Kicki* is gesneuveld, de generaals *Pac*, *Kaminski*, *Bogulawski*, *Skarzynski*, *Malachowski* en vele andere staf-officieren zijn gekwetst. Er schijnt heden weder gevochten te zijn, en het poolsche hoofdkwartier is achteruit naar Pultusk verlegd.

Des avonds. In den slag bij Ostrolenka, welke den 26 dezer tusschen de hoofd-armee van den veldmaarschalk *Diebitsch* en den generaal *Skrzynecki* voorgevallen is, hebben de beide legers met eene voorbeeldelooze verbittering gevochten. De oudste generaals herinneren zich zulk eenen moordadigen slag niet. De uitslag is, dat de generaal *Skrzynecki* heden zijn hoofdkwartier weder te Praga opgeslagen heeft. Er zijn, zegt men, van beide kanten, 20,000 man op de plaats gebleven; pardon kwam er niet in aanmerking; de bajonet heeft, zegt men, het meeste verrigt. De russische garden waren mede in gevecht en schijnen groote dapperheid bewezen te hebben.

WARSCHAU, 29 *Mei.*

De dagbladen behelzen heden het volgende verslag van de jongste krijgsgebeurtenissen:

«Het voorname oogmerk der bewegingen van onze armee op Tykozin en Lomza bestond daarin, om een legercorps van den generaal *Chlapowski* naar Lithauen te laten doordringen, ten einde de opstandelingen in dat gewest te ondersteunen. Nadat hetzelve bereikt was, besloot de opperveldheer, vermits hij de garden, die terugtrokken, tot geen gevecht brengen kon, en hij bovendien voorzag, dat de vereeniging der garde met het gros der russische armée eene legermagt tegen hem over zou kunnen stellen, welke de zijne verre overtrof, om naar zijne verlatene positien terug te keeren, terwijl de generaal *Gielgud*, die zich mede naar het noordelijk Litthauen zou begeven, naar Lomza trok. Intusschen besloot de veldmaarschalk *Diebitsch*, na zijne vereeniging met de garde bewerkstelligd te hebben, om onze armée van Warschau af te snijden, terwijl hij zich voor de aankomst onzer troepen van Ostrolenka meester maakte. De hevige tegenstand van den generaal *Lubienski*, die zich met de bajonet door eene driemaal sterkere magt eenen weg baande, bevorderde, dat de generaal *Sckrynecki* zijnen weg kon vervolgen.

Den 25 mei vielen de garden den generaal *Lubienski*, die de achterhoede uitmaakte, op nieuw aan, terwijl de veldmaarschalk *Diebitsch* naar den kant van Czyzew oprukte. Onze armée bevond zich reeds op den regter oever van de Narew, en de achterhoede alleen was op den anderen oever. Den 26 mei werd de aanval herhaald en door den veldmaarschalk *Diebitsch* zelf gekommandeerd. De poolsche generaal trok naar Ostrolenka, en de vijand werd in zijne marsch door den brand, dien de hauwitsers in de stad veroorzaakt hadden, opgehouden. De generaal *Lubienski* ging over de Narew, en stak wel de brug in brand, doch dezelve verging niet zoodanig, dat zij niet spoedig kon hersteld worden, en zoo gelukte het den generaal *Schachoffski*, die door eene geduchte artillerie ondersteund werd, de rivier te passeren. Het allerhevigste gevecht begon. De vijand was te vergeefs werkzaam om groote massa's op den regter oever te brengen; de onzen verdedigden zich met den grootsten moed. Het bloedbad was vreesselijk en duurde verscheidene uren achtereen, gedurende welken tijd onze dapperen vruchteloos trachtten, den vijand op den anderen oever te dringen, terwijl deze zich ook te vergeefs inspande om zijn oogmerk te bereiken. Het terrein (men streed namelijk gedeeltelijk op de brug zelve en gedeeltelijk op eenen langen hoogen dam, welke langs den moerassigen oever van de Narew loopt) droeg er veel toe bij, dat de slag een der moorddadigsten werd. Men vocht man tegen man; duizenden vonden hunnen dood, daar zij van den hoogen dam nederstorten. De russische soldaat heeft in den slag eenen moed en onverschrokkenheid aan den dag gelegd, gelijk hij in dezen veldtogt nog niet getoond had. Onze generaals en de opperveldheer zelf bestuurden in persoon den aanval. Eene buitengewone hitte droeg er niet weinig toe bij om den last van den dag te vermeerderen. De Russen hadden hunne randsels afgelegd, om verligt te worden. Eindelijk tegen den avond, vermoeid door steeds vernieuwde inspanning van krachten, die door den onwrikbaren moed van onze dapperen beantwoord werd, trok de vijand op den linker oever terug, en wij bleven meester van het slagveld, op hetwelk de veldheer den nacht doorbragt, om voor de gekwetsten zorg te dragen. Den slag op nieuw te beginnen zou geen resultaat te weeg gebragt hebben, daar de generaal *Gielgud* tijd genoeg had gehad, om zijne marsch over Lomza voort te zetten, en derhalve besloot de opperveldheer, om over Roza naar Pultusk terug te trekken. Deze togt werd in de grootste orde uitgevoerd, en in niets door den vijand verontrust, die te veel schijnt geleden te hebben om ons te vervolgen. Het is niet mogelijk, reeds nu het verlies aan weerszijden naauwkeurig op te geven. Men begroot het verlies der onzen op 3 à 4000 man, die buiten gevecht gesteld zijn; doch het schijnt zeker, dat, ofschoon de opperveldheer, op zijne gewone voorzigtige wijze, in zijn berigt van het verlies des vijands geene melding maakt, hetzelve wel het dubbele bedragen zal. Vier regementen, van welke een tot de garde behoorde, die het eerst de brug overtrokken, zijn geheel vernield geworden. Wij hebben noch kanonnen, noch bagaadje, noch gevangenen verloren. De groote vermoeijenis, welke de armée doorgestaan heeft, heeft den opperveldheer doen besluiten, om haar eenige rust te Praga te vergunnen.»

Pruissen.

BERLIJN 3 *Junij.*

Een berigt uit het russische hoofdkwartier, van den 27 mei, behelst het volgende:

«op de tijding, dat de rebellen zich naar Nur gewend hadden, en eene aanzienlijke magt zich naar Tykocin begaf, oordeelde de russische opperveldheer eene beweging over Granna naar Giechanowiec te moeten maken, om bij de hand te zijn, ten einde zich tegen de ondernemingen, welke de vijand mogt beproeven, te verzetten.

»Den 25 bereikte de veldmaarschalk bij Pyski de achterhoede van de poolsche armée; de russische troepen vielen dezelve terstond aan en bragten haar een gevoelig verlies toe. Den 26 met het aanbreken van den dag, zette de armée zich in beweging. Acht wersten aan deze zijde van Ostrolenka vond de russische voorhoede de opstandelingen in boschachtige berg-engten, waar zij stand zochten te houden; zij werden echter spoedig met de bajonet tot bij Ostrolenka vervolgd. Ook deze stad werd met de bajonet ingenomen. De vijand werd vervolgens zoo heftig aangevallen, dat hij geen tijd had, de brug over den Narew te vernielen. De genadiers trokken over de rivier en drongen tot midden der vijandelijke colonnes, welke zich vertoonden, bemagtigden hunne kanonnen, en werden meester van den grooten weg naar Warschau.

»De opstandelingen, ten einde hunnen terugtogt te dekken en niet genoodzaakt te zijn, om in het gezigt der armée eene moerassige beek over te trekken, vielen de russische colonnes vijf onderscheidene malen aan, doch werden iedere reis met de bajonet ontvangen. Met standvastigheid teruggeworpen en door het russische geschut met kartetsen begroet, deden de Polen geene pogingen meer. Zij namen de donkerheid van den nacht te baat, om hunnen terugtogt te bewerkstelligen, en kwamen langs eenen langen omweg op den grooten weg, die hen zoo veel menschen gekost had.

»Op dezen bloedigen dag hebben de Russen drie kanonnen veroverd en gedurende het gevecht 1500 man krijgsgevangen gemaakt, waaronder een brigadier, 4 hoogere en verscheidene subaltern-officieren.»

— Den 29 mei was het poolsche hoofdkwartier nog te Praga.

Frankrijk.

PARIJS, 2 *Junij.*

De prefect der Boven-Pyreneën had de sleutels der kerk van Lannecorbin aan den eerw. heer *Fresonzes*, pastoor der *fransche*

katholyke Kerk dier gemeente, ontnomen. Sedert eene maand, deed deze herder den goddelijken dienst in een onafhankelijk lokaal, terwijl hij zijne geloovigen aanspoorde, om allerhande soort van buitensporigheid te vermijden, en op de regtvaardigheid hunner zaak te vertrouwen. Dezelve is inderdaad voor het koninklijk hof van Pau gebragt, hetwelk een vonnis heeft uitgesproken, waarbij het den pastoor in het bezit zijner kerk hersteld heeft. Bij deze gelegenheid is er eene ceremonie van dankzegging gecelebreerd.

— Ancona is door de oostenrijksche troepen ontruimd.

— Men leest in het *Journal de Commerce* het volgende:

« De pastoor van l'Abbaye-aux-Bois, onderrigt van het door den prefect van politie gegeven bevel (nopens het ter aarde bestellen van den gewezen bisschop *Gregoire*), had eergisteren alle meubelen, versierselen, kandelaars en lusters uit zijne kerk doen wegnemen; hij had, hetgeen hij niet kon medenemen, laten staan, namelijk de vier muren; hij had uitdrukkelijk verboden aan zijne geheele geestelijkheid, aan de zangers, de koorkinderen, den poortier, den koster en de stoelenzetster, om zich bij de ceremonie te laten vinden of in eenigen opzigte daaraan mede te werken: hij is getrouw gehoorzaamd geworden.

De kerk was van boven tot beneden met zwart behangen; in het midden was eene zeer schoone catafalk opgerigt; men verzekert, dat, daar de versierselen der parochie waren weggenomen, die uit de kapel des konings gebruikt zijn.

CIRCULAIRE van Mgr. den aartsbisschop van Parys aan de pastoors van zyn bisdom.

Parijs, den 29 mei 1831.

« Mijn heer de pastoor! Gisteren wilde ik nog de hoop niet opgeven, om u eene van die woorden te kunnen doen hooren, welke eenen herder schadeloos stellen voor de langdurigste vermoeidheden en die den hemel zelve met eene nieuwe blijdschap vervullen; thans heb ik de droefheid u aan te kondigen, dat de Heer zich niet gewaardigd heeft mij dien troost te verleenen, dien ik in al mijne gebeden vroeg en dien ik met mijn bloed zou gekocht hebben.

» De heer *Henri Gregoire* is overleden. Deze oude constitutionele bisschop, van Loir-et-Cher, en niet van Blois (de Kerk heeft hem dezen titel nooit gegeven), heeft, met eene bedroevende geruststelling, tot aan het einde toe, volhard in de aankleving, welke hij gemaakt en in het deel, dat hij genomen had aan de dwalingen der *zoogenaamde* burgerlijke constitutie der geestelijkheid. Als een der ijverigste verdedigers erkend zijnde van die constitutionele scheuring, welke de Heilige Stoel door decreten veroordeeld heeft, aan welke alle bisschoppen der catholiciteit zich uitdrukkelijk of stilzwijgend verbonden hebben, moest hij, naar het voorschrift der katholijke regels, omtrent dit stuk op eene duidelijke wijze ondervraagd worden, alvorens tot het deel hebben aan de laatste sacramenten der Kerk te worden toegelaten.

» De eerwaarde pastoor van l'Abbaye-aux-Bois, de parochie van den zieken, vervuld met de kennis zijner pligten en tevens voorzien van mijne instructien, heeft, bijgestaan door zijnen kapellaan, te vergeefs alle hulpmiddelen van zijnen ijver gebezigd, om van den heer *Gregoire* eene acte van onderwerping en berouw te verkrijgen; ik heb zelf bij den zieken alle pogingen gedaan, welke de integriteit van het geloof, de zaligheid eener ziel en het verlangen om eene verergenis, waarvan de kwaadwilligheid zich zou kunnen meester maken, om de openbare orde te storen, vorderden. Wel verre van niets anders te hebben doen hooren dan *antwoorden van haat en dood*, hoop ik integendeel alle uitvindingen van liefde, waartoe ik in staat was, te hebben uitgeput, om hem in persoon de woorden der verzoening en den kusch van vrede te kunnen brengen. Alles is vruchteloos geweest. Wel verre van zijn gedrag ten opzigte der constitutionele scheuring af te keuren, heeft de heer *Gregoire* integendeel met luider stem en bij geschrift, zijne aankleving aan diezelfde scheuring bevestigd, beweerende, dat de dwalingen van de burgerlijke constitutie der geestelijkheid door de Kerk niet veroordeeld waren. De sacramenten hebben hem moeten geweigerd worden: hij heeft zich het sacrament des Altaars en het laatste Olijsel laten toedienen door priesters, welke in deze omstandigheid, of ongetrouwe of bedrogene uitdeelers geweest zijn, hetzij omdat zij die sacramenten hebben toegediend zonder magt of zending, hetzij omdat zij dezelve gegeven hebben zonder zekerheid te nemen en zonder van den kant der zieken de in dergelijke geval vereischte voorwaarden te vorderen; hetzij omdat hun, met eene katholijke bedoeling eene geloofsverklaring gevraagd hebbende, dezelve in eenen tegenstrijdigen zin gegeven is. Het is inderdaad niet mogelijk, om als geldig en katholijk te beschouwen eene algemeene geloofsbelijdenis, die voor het algemeen der geloovigen voldoende is, maar welke door de uitsluiting van een hoofdpunt, met luider stem en bij geschrift uitgedrukt, en na het ontvangen der sacramenten vernieuwd, krachteloos zoude maken. Deze uitsluiting, door den heer *Gregoire* zoo formeel uitgedrukt en vernieuwd, niet alleen in eenen staat van gezondheid, maar ook gedurende zijne ziekte, in tegenwoordigheid van getuigen, en van hem zelfs, die hem in eenen katholijken zin ondervraagd hebbende, gemeend had hem de sacramenten te kunnen toedienen; deze uitsluiting heeft mij, in weerwil van de droefheid, welke ik daarover gevoelde, niet veroorloofd gebruik te maken van eene toegeeflijkheid, tot welke ik zoo opregt gezind was, noch mij te magtigen tot eene daad van eenen mijner voorgangers, welke, zoo hij niet ter goeder trouw verrast was, ten minste veronderstelde, dat hij, dien dezelve betrof vrijmoedigdlijk het oordeel van den Heiligen Stoel en van de algemeene Kerk had aangekleefd.

» Ik wil den *afgrond der oordeelen Gods* niet onderzoeken, noch angstvallig de geheimzinnige werkingen der genade nagaan, welke niemand veroorloven om over het eeuwig lot van eene ziel uitspraak te doen; maar dezelfde redenen, welke de toediening der sacramenten aan den heer *Gregoire* bij zijn leven verboden, voor dat hij eene genoegzame voldoening had gegeven, verbieden mij ook om hem het openbaar aandeel aan de voorregten der Kerk, na zijnen dood te verleenen. Ik heb den heer pastoor van l'Abbye-aux-Bois het gedrag voorgeschreven, dat hij, in geval deze voorregten van hem mogten gevraagd worden, te houden had. Hij kent zijne pligten, en, indien hij zich in de droevige noodzakelijkheid ziet om zijne bediening te weigeren, ten einde zijn geloof te betuigen, zal hij zich de woorden herinneren, welke een heilig aartsbisschop en martelaar aan zijne geestelijkheid rigtte, die hem tegen het geweld wilde verdedigen. *De ingang in de kerk van God moet niet bewaard worden gelijk die van een afgedamd veld* (*S. Thomas de Cantorbery*).

» Ik heb aan den president van den raad der minister geschreven, om de ondersteuning van het wereldlijk gezag te verzoeken en deszelfs bescherming in te roepen, niet meer ten behoeve van den *godsdienst van Staat*, omdat deze titel aan den katholijken, apostolijken, roomschen godsdienst ontnomen is, maar ten behoeve der vrijheid, welke onze instellingen en onze wetten aan alle godsdiensten verzekeren, en waarvan de godsdienst van de groote meerderheid der Franschen het regt heeft de volledige en vreedzame uitoefening te verwachten. Ik heb, krachtens dat beginsel, verzocht, dat geene katholijke kerk mogt overweldigd en geen katholijk priester gevorderd en gedrongen worden, ten einde de openbare voorbiddingen der katholijke Kerk toe te passen op eenen persoon, die in uitdrukkelijke en openbare overtreding der bepalingen van die zelfde katholijke Kerk gestorven is.

» Het geldt hier in geenen deele een staatkundig geschil of tijdelijke belangen, zoo als eenigen hebben kunnen gelooven en zoo als de *generique* uitdrukking van *constitutioneel*, kwalijk verstaan zijnde, zou kunnen diets maken aan eenige in de zaken van den godsdienst min ervarene personen. Het geldt hier zelfs niet, zoo als men zou hebben kunnen voorgeven, een geschil van *ultramontanismus* of *gallicanismus*; het is een louter godsdienstig geschil, niet *gemeen en ellendig*, maar belangrijk en het leven betreffende, hetwelk het geloof en de wezenlijke leerstelling der katholijke eenheid raakt. Ik beween met heete tranen, ik keur af en ik veroordeel de noodlottige gevolgen, welke de geest van partijschap daaruit zoude willen doen voortkomen. Ik zou wel wenschen dezelve, ten koste van mijn eigen leven, te voorkomen; maar ik kan zulks niet doen door eene onderhandeling en toegevendheid, die de verergernis, zoo niet de scheuring, op den bisschoppelijken zetel van Parijs zouden plaatsen. Ik gruw van die gedachten; God behoede mij voor een dergelijk ongeluk! Er zijn grenspalen, welke de teederste liefde niet zou kunnen vrij maken: het veinzen in het geloof zou eene ongetrouwheid zijn.

» Gij begrijpt gemakkelijk, mijnheer de pastoor, al de benaauwdheden en smart, welke mijne ziel en mijn hart in deze omstandigheden moeten ondervinden. Het voorbeeld en de lessen van mijnen veeerenswaardigen voorganger, den kardinaal *de Perigord*, aan wiens brief ik u herinner, hebben mijnen moed ondersteund; maar ik werd nog meer gesterkt door de instructien van den Paus, welke ik gevraagd had en welke ik voor ongeveer achttien maanden, bij eene gelegenheid, geheel gelijk aan deze, ontvangen had. De moeijelijkheden en gevaren voorziende, had ik de regels van gedrag geschetst, waarover ik den Heiligen Stoel heb geraadpleegd, aan denzelven tevens de magt verzoekende. Ik ben in niets van de instructien, die mij gegeven waren, afgeweken. Helaas! waarom ben ik niet gelukkig genoeg geweest om het werktuig te worden van eene verzoening, welke ik met zoo veel aandrang van den hemel en van de aarde gesmeekt heb!

» De stukken en documenten, welke ik op het secretariaat van het aartsbisdom nederleg en waarvan gij kennis zult kunnen nemen, zullen u onderrigten omtrent de bijzonderheden, waarvan ik aan de katholijke kerk en aan den Heiligen Stoel rekenschap verschuldigd ben. Deze brief zal, hoop ik, genoeg zijn, om veranderde of min naauwkeurige daadzaken toe te lichten, waarvan men ten onregte de verantwoordelijkheid op mijne schonders heeft willen doen drukken; dat de geestelijkheid, dat de geloovigen ten minste uit deze mededeeling leeren, hoezeer ik mij, even als onze *Bossuet*, *in den grond van myn binnenste*, aan het middenpunt der katholijke eenheid houde, hoezeer zij zich zelve daaraan behooren te houden, en hoeveel troost er over blijft voor eenen christen, voor eenen priester, voor eenen herder en voor eenen bisschop, wanneer hij te midden van de bouw-

vallen des levens en de verschrikkelijkheden des dood, in het uur van zijnen laatsten strijd, met den grooten apostel zeggen mag: Ik heb het geloof behouden, *fidem servavi* (2 Tim. IV, 7.)

»Ontvang, mijnheer de pastoor, de nieuwe verzekering van de teedere en opregte verkleefdheid, met welke ik de eer heb te zijn uw onderdanigste en toegenegenste dienaar

† HIJACINTHE, aartsbisschop van Parijs.»

Belgie.

BRUSSEL, 3 *Juny*.

In de zitting van het nationaal congres, den 2 dezer gehouden, zijn nog twee der door de centrale afdeeling gedane voorstellen aangenomen en is, dien ten gevolge, met 150 stemmen tegen 40, een decreet doorgegaan van den volgenden inhoud:

In den naam des belgischen volks.

Het nationaal congres decreteert:

Art. 1. De verkiezing van het opperhoofd van den staat zal, binnen den termijn, bij het decreet van den 29 januarij 1831 bepaald, geproclameerd worden.

Art. 2. Het gouvernement wordt gemagtigd, om onderhandelingen te openen, ten einde alle kwestien over het grondgebied, door middel van geldelijke opofferingen, af te handelen en om formulieren in dien zin te maken.

Art. 3. De schikking, welke, ten gevolge van deze onderhandelingen zou kunnen worden getroffen, zal aan de ratificatie van het congres worden onderworpen en daar zal, in alle gevallen, ten laatsten op den 30 junij, een rapport over den staat der onderhandelingen aan de vergadering gedaan worden, welke alsdan onmiddellijk besluiten zal of zij voortgezet dan afgebroken zullen worden.

Brussel, den 2 Junij 1831.

De president van het congres,
DE GERLACHE.
De secretarissen, leden van het congres,
burggraaf VILAIN XIIII,
NOTHOMB, LIEDTS en H. DE BROUCKERE.

Het dirigerend comité der belgische associatie heeft het volgend protest tegen de protocollen n° 23 en 24 uitgevaardigd:

Belgen,

Twee protocollen ontsluijeren ons op nieuw den wil van het Heilig Verbond.

Het dirigerend comité stelt het zich ten pligt, op nieuw te protesteren tegen de beginselen, welke tot grondslag dezer protocollen strekken, zoo wel als tegen de gevolgen, welke daaruit zullen voortvloeijen.

Hetzelve grijpt deze gelegenheid aan, om, met alle magt, den laster af te weren, welke sommige trouwlooze lieden over de oogmerken der associatie verspreiden en die strekt, om de zelve ontwerpen te veronderstellen, welke tegen de wettig gevestigde orde van zaken zouden strijden.

Het comité herhaalt derhalve, dat de belgische associatie geen ander doel heeft dan de nationale onafhankelijkheid, de onschendbaarheid en de uitsluiting der Nassaus; het verklaart daarenboven, dat het al deszelfs invloed zal bezigen, om de constitutie, de gezagvoerders, die zij daargesteld en den vorm van gouvernement, welke zij bepaald heeft, te handhaven.

Brussel, den 1 junij 1831. (*Volgen de onderteekeningen.*)

Van den 5.

De zitting wordt ten elf ure geopend.

Na eenige discussien wordt besloten, dat de verkiezing op de zelfde wijze zal plaats hebben als die van den hertog van Nemours op den 28 januarij.

De president wijst bij het lot acht stem-opnemers aan. Ieder der leden komt zijn stem biljet in de bus steken; de briefjes worden geteld en met het getal aanwezige leden vergeleken.

De *president*: Mijne heeren, daar zijn 196 leden tegenwoordig. De hertog van Saksen-Coburg heeft 152 stemmen bekomen, de heer *Surlet de Chokier* 14; 19 leden hebben geweigerd hunne stem uit te brengen, een stembillet is nul en van onwaarde (*dat van den baron* de Beyts, *die vóór den prins gestemd heeft, onder voorwaarde, dat hy binnen eene maand de kroon moest aannemen en met geene protocollen te doen hebben, alles op poene van nulliteit*). — Ik verklaar alzoo

In naam des belgischen volks.

Het nationaal congres decreteert.

Art. 1. Prins *Leopold Georges Christiaan Frederik* wordt tot koning van Belgie geproclameerd, onder voorwaarde van de constitutie aan te nemen, zoo als zij door het nationaal congres is gedecreteerd.

2. Hij neemt niet eerder bezit van den troon, voor dat hij, in den boezem van het congres, den navolgenden eed heeft afgelegd: «Ik zweer de constitutie en de wetten van het belgische volk te zullen nakomen, de nationale onafhankelijkheid en de integriteit van het grondgebied te zullen handhaven.»

De vergadering, bij wijze van balletage, tot die verkiezing zijnde overgegaan, werd bevonden, dat tot leden dier kommissie waren benoemd de heeren: Graaf *F. de Merode, van de Weyer*, abt. *de Foere*, graaf *d'Aerschot*, graaf *H. Vilain XIIII, Osy, Destouvelles, Duval de Beaulieu* en *Thorn*.

Van den 6.

De londensche conferentie heeft een *memorandum*, gedagteekend den 29 mei, aan lord *Ponsonby* gezonden, hetwelk hem eergisteren is geworden. Dit *memorandum* bestaat uit negen artikelen. Zie hier de voornaamste bepalingen van hetzelve:

«Art. 1. *De constitutie verklaart, bij de protocollen, al de concessien te hebben uitgeput, die zij Belgie kan en wil inwilligen; Belgie heeft zich nu slechts te onderwerpen.*

»Art. 2. *Prins* Leopold *zoo min als eenig ander vorst, zal de belgische kroon aanvaarden, indien Belgie niet vooraf de protocollen aanneemt en ten uitvoer legt.*

»Art. 3. *Indien de protocollen niet worden aangenomen, zullen de mogendheden zoodanige maatregelen nemen, als hunne verbindtenissen, hunne waardigheid en de veiligheid der aangrenzende rijken vorderen.»*

Het is daarenboven zeker, dat de Koning van Holland *weigert over Luxemburg te onderhandelen* en dat hij zulks rondnit aan lord *Bagot* verklaard heeft, welke ten laatsten heeft moeten erkennen, dat deze weigering gegrond was.

Van den anderen kant wordt ons verzekerd, dat lord *Ponsonby* en de generaal *Belliard* hunne respective hoven geschreven hebben, om hen de verkiezing van prins *Leopold* aan te kondigen en dat zij uit dien hoofde geoordeeld hebben te Brussel te moeten blijven, zelfs over den bij de protocollen n° 22 en 24 bepaalden tijd. Lord *Ponsonby* moet gezegd hebben, dat hij tot den 10 te Brussel zou blijven, doch alsdan uit die stad zou vertrekken, indien hij geene nieuwe instructien van de conferentie bekwam.

— De vier leden van het congres (hetzelve is 200 sterk en 196 hebben gestemd; *zie hier boven*), welke bij de zitting van den 4^{den} niet tegenwoordig zijn geweest, zijn de heeren *Robiano, de Thiers, de Leeuw* en de majoor *de Bousies*. Beide laatstgemelde hebben zich, uit hoofde van ziekte, wegens hun afwezen verschoond.

— De commissie, belast met de verkiezing van prins *Leopold* naar Londen over te brengen, vertrekt morgen ochtend naar Ostende, alwaar eene stoomboot gereed ligt, om haar naar Engeland over te brengen. De heeren *Devaux* en *Nothomb*, die tot commissarissen speciaal bij de conferentie benoemd zijn, zijn reeds heden afgereisd.

— De heer *Tielemans*, gouverneur van Antwerpen, is tot gouverneur van Luik en de heer *Ch. Rogier*, lid van het nationaal congres, tot gouverneur van Antwerpen benoemd; laatstgemelde is reeds naar de plaats zijner bestemming vertrokken.

— De generaal *Duvivier* is tot voorloopig minister van financien benoemd.

ANTWERPEN, 4 *Juny*.

De tijdingen van Lillo zijn zeer ongunstig: de dijkbreuk heeft eene ontzaggelijke verwoesting aangerigt en men vreest voor eene geheele instorting van Lillo, zoodanig, dat er eergisteren 250 man van de bezetting het fort verlaten hebben en naar Liefkenshoek geweken zijn. De sluis is niet gebroken, maar de dijk ingebroken of verbroken geworden, want daar zijn wegens zulk eene braak, die van zelf, vooral in zulk een jaargetijde, invalt, zware vermoedens gerezen.

Gisteren morgen is men aan de reparatie van de sluis van den Kattendijk, een gewigtig werk, dat voorleden jaar gemaakt is, begonnen. Naar het schijnt zijpelde de sluis door.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 8 *Juny*.

Burgemeester en Wethouders dezer stad hebben bekend gemaakt, dat, op bekomen verlof, de gewone jaarlijksche St. Jansmarkt, invallende vrijdag den 24 dezer, op het St. Jacobs kerkhof alhier, gehouden zal worden.

— Buiten en behalve die ingezetenen, welke bij den brand in den stadhuis-toren alhier zich onderscheiden hebben, en die reeds in ons vorig nommer vermeld zijn, moeten alnog bijzonder genoemd worden *Petrus Antonius Linsen*, smidsknecht; *Evert Noyon*, stads nachtwaker; *Blank*, stads-bode; *Johan J. W. Roesser*, stads-torenwachter en *W. J. van Roosmalen*, schutter-kanonnier, welke door hunne bereidvaardige hulp allen lof verdiend hebben, waarvoor dan ook aan allen eene openbare hulde en dankbetuiging moet worden toegekend.

— De processen-verbaal van de beraadslagingen der afdeelingen van de tweede kamer der staten-generaal over het ontwerp eener crediet-wet, benevens de antwoorden, van regeringswege gegeven, zijn thans gedrukt en aan de leden rondgedeeld. Vrij algemeen is de vraag geopperd, of, alvorens deze crediet-wet in deliberatie werd gebragt, de vorige begrootingswetten vervangt, en dat de aanneming der eerste de laatste doet vervallen; terwijl in allen gevalle de beschikking over eenig eventuëel overschot van het crediet door de wet zal plaats hebben.

De meerderheid eener afdeeling heeft verklaard, meerdere geneigdheid te hebben om deze crediet-wet aan te nemen, dan de voorgedragen begrootingen, en dat het dus beter is, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, nog eenmaal aan de regering een crediet te verleenen en aan hare voorzigtigheid over te laten om daarvan, zoo spaarzaam mogelijk, gebruik te maken, dan wel in al de details van eene begrooting te treden, en daardoor sommige posten als grondig beoordeeld te accor-

deren of te weigeren; echter zonder consequentie voor het vervolg, maar integendeel, hoedanig de omstandigheden in het laatst van het jaar zijn, alsdan op eene behoorlijke begrooting over 1832 moet worden geinsteerd, waarbij al die aanmerkelijke bezuinigingen moeten worden ingevoerd, welke onze omstandigheden zoo gebiedend vorderen. In eene andere afdeeling hebben zich de leden eene crediet-wet geheel anders voorgesteld, en wel in het voortduren van de wet van 24 december 1829, alles voor zoo veel de noordelijke gewesten betreft.

De vijfde afdeeling heeft noodig geoordeeld bij deze gelegenheid, gelijk bij het vorig onderzoek, te moeten verklaren, dat zij nimmer door het verleenen van dit crediet wil geacht worden toegestemd te hebben in het uitreiken of doen genieten van wachtgelden, of tractementen van non-activiteit aan belgische ambtenaren; en, zoo dit onverhoopt, in het vervolg, uit over te leggen rekeningen van betalingen of uitkeeringen van dien aard blijken mogt, behouden de leden aan zich het regt, om daartegen datgene in te brengen, hetwelk zij alsdan rekenen zullen pligtmatig te zijn. Die afdeeling vermeende den publieken geest, voor welken zij eerbied heeft, genoeg te kennen om te durven verzekeren, dat soortgelijke uitgaven als antinationaal beschouwd worden, en tot dergelijke einden wil zij in geenen deele geacht worden eenig crediet te hebben verleend; zij verleent dit alleen met het doel om ten nutte des vaderlands te worden aangewend, en offert voor het oogenblik alle billijke bezwaren op, omdat zij het als een' pligt van vaderlandsliefde beschouwt, de regering in deze bedenkelijke oogenblikken gepast te ondersteunen. (De leden, die deze afdeeling uitmaken, zijn de heeren *Byleveld*, *Dedel*, *Corver Hooft*, *van Nagell*, *Boddaert*, *Junius van Hemert* en *d'Escury van Heinenoord*.

In de vierde afdeeling hebben zich vier leden tegen het ontwerp verklaard, waaronder een, welke wel in het algemeen het denkbeeld eener crediet-wet had aangenomen, doch daardoor had verstaan een crediet voor eenige maanden tot de zamenkomst der staten-generaal in october, bij voorbeeld tot 65 millioen, op den voet van het in november laatstleden verleend crediet.

In twee afdeelingen zijn bedenkingen gemaakt op het hoofdstuk van financien, hetwelk hooger dan op de voordragt der jaarlijksche begrooting is geraamd. Hierop is geantwoord, dat dit veroorzaakt is door de bijvoeging van *f* 450,000, welke som bestemd is voor de renten der schatkist-billetten, waaromtrent eene nadere wet zou worden voorgedragen.

Een lid eindelijk heeft vermeend, het principe, waarvan men is uitgegaan, niet te mogen goedkeuren, en blijft nog van opinie, dat het billijk uitzigt op de eventuele afschaffing van instellingen, administratien en ondernemingen, welke bij de staten-generaal reeds meermalen als nutteloos, kostbaar en verwarrend zijn aangeduid, nu reeds had moeten gegeven worden, en de omstandigheden niet zoodanig zijn, dat er nu van het opmaken en voordragen eener geregelde begrooting moet afgezien worden.

— De generaal-majoor *de Goedeke* is, bij het vertrek van den hertog *van Saksen-Weimar*, belast met het waarnemen der belangen van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden in het groothertogdom Luxemburg.

— Wij vernemen, dat de troepen tot formering van het kamp bestemd, hetzelve tusschen den 8 en 10 dezer betrekken zullen; de batallions van linie de beide eerste dagen en de schutterijen den volgenden dag.

— Blijkens bijzondere berigten uit Antwerpen zouden de Belgen steeds voortgaan met het maken hunner werken van aanval tegen de citadel, en zouden hunne loopgraven reeds tot zeer nabij die sterkte hebben voltooid; de generaal *Chassé* zou eenen krachtigen brief aan de heeren *Belliard* en *White* te Brussel, hebben gezonden, hierop nederkomende, dat, indien de regent niet onmiddellijk zijn gezag in Antwerpen kon doen gelden en de Belgen hunne loopgraven bleven voortzetten, de generaal Antwerpen en deszelfs omstreken in eenen puinhoop zou doen verkeeren.

— Van de Schelde wordt, onder dagteekening van den 3 en 4 dezer, onder anderen gemeld:

»De Belgen zijn weder druk bezig, om overal, waar slechts de minste plaatselijke geschiktheid is, zware batterijen op te werpen, tot zelfs digt onder onze schepen; eene groote menigte rijdende artillerie moet in Antwerpen gekomen zijn; in de stad heerscht eene vreesselijke woeling en verwarring. Het doorbreken van den Schelde-dijk, bij Lillo, wordt den Hollanders te laste gelegd; men gaat verschrikkelijk daarover aan, en beschouwt dit als eene gegronde reden om oogenblikkelijk vijandelijkheden te kunnen beginnen.

»Onze vloot op de rivier is hooger op gezeild, de groote schepen zijn door de stoomboten, van beneden Ter Neuze en Bath, zoo digt mogelijk, onder Antwerpen gesleept; alles wat maar eenig zeil voerde is derwaarts; onze schepen moeten order hebben om Antwerpen zoo veel mogelijk in te sluiten, en hebben reeds eene formidabele positie aangenomen.

»De zware korvet *Medusa*, heeft te Vlissingen haar klein geschut voor zware bomketels verwisseld en zal zich bij de vloot op de Schelde voegen.»

— Men meldt uit Bern (Zwitzerland), den 23 mei, het volgende:

»De volgende artikelen zijn in de zitting van den 13 dezer door de constituerende vergadering aangenomen.

»De vrijheid van geloof is gewaarborgd. De regten der hervormde evangelische Kerk, even als die der katholijke Kerk in de gemeenten, die dezen godsdienst erkennen, zijn gewaarborgd.

»De daarstelling der klassikale vergaderingen en van de algemeene synode zal aan de geestelijkheid het regt verzekeren, om wegens de aangelegenheden der kerk voorstellen te doen en voorloopig te beraadslagen. De zamenstelling van de algemeene synode moet op het beginsel van eene vrije vertegenwoordiging berusten.

»De magt om te onderwijzen, wordt vrij verklaard onder de voorwaarde bij de wet vastgesteld.

»Ieder burger is verpligt om aan de aan zijne zorg toevertrouwde jeugd dien graad van onderwijs te geven, welke voor de lagere scholen zal bepaald zijn.

»De zorg voor de opvoeding en het onderwijs der jeugd is de pligt van het volk en van deszelfs vertegenwoordigers.

»De staat moet de openbare scholen en andere gestichten van onderwijs beschermen en doen vooruitgaan.»

---

114. *** Na het ontvangen der laatste H. H. Sacramenten overleed heden de Weleerwaardige Heer

JOANNES NANNING,

R. K. Priester en sedert omtrent 28 jaren geacht Pastoor, binnen deze gemeente, in het 83ste jaar zijns ouderdoms.

SCHALKWIJK, den 3 *Juny* 1831.

A. NANNING,
J. G. WENNEKENDONK,
R. K. Pr. en kapellaan en Executeur-Testementair.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGING.

115. *** Van de pers gekomen bij *A. J. VAN TETROODE*, te *Amsterdam*:

EEN WOORDJE OVER HET STOKPAARDJE VAN EENIGE ZOOGENAAMDE WELGEZINDEN. Dit Boekske is voor den Staatsman, den Historie-Beoefenaar en voor iederen man van Studie, zoowel als voor eenvoudigen geschikt, en wordt in het algemeen iederen *onpartydigen* Vriend van *Vaderland*, *Godsdienst* en *wettig gekozen Overheid* aanbevolen. De Prijs is slechts 56 centen. Het Werkje is op goed papier, het gedrukt en met zindelijk omslag voorzien. De 300 eerste koopers erlangen Velin Papier. Mede te bekomen te *Amersfoort*, bij BLANKENBERG; *Alkmaar*, NIEUWENHOF; *Arnhem*, J. G. MEYER, C. A THIEME, enz.; *Breda*, BROESE, STERK, VAN GULICK en HERMANS; *Delft*, VAN ALPHEN, enz.; *Dordrecht*, BLUSSÉ en VAN BRAAM; *'s Gravenhage*, VAN BULT, LANGENHUYSEN, enz.; *Groningen*, VAN BOEKEREN, OOMKENS, SMIT, SLADOOT, enz; *Haarlem*, VAN HAFFEN, GOTTELING, VINIUS, enz.; *'s Hertogenbosch*, ARKESTEYN, LANGENHUYSEN, PALIER; *Leeuwaarden*, SCHETSBERG, SURINGAR, enz.; *Leyden*, THIJSSENS, DU SAAR, enz.; *Maastricht* LEFEVRE-RENARD, STRAATMANS, enz.; *Middelburg*, Geb. ABRAHAMS, enz.; *Nymegen*, TEN HOET, enz.; *Rotterdam*, THOMPSON; *Schiedam*, SWEERS; *Utrecht*, VAN ROSSUM, SCHIKHOF, enz.; *Zutphen*, WANSLEVEN; *Zwol*, VAN STEGEREN, en verder ALOM.

BEKENDMAKINGEN.

69. *** Bij den Gekwalificeerden Kollecteur *W. A. R. T. E. N. B. E. R. G. H*, te *'s Hertogenbosch*, zijn te bekomen Heelen en Gedeeltens van L O T E N in de Koninklijke Nederlandsche Loterij.

---

116. *** BEKENDMAKING.

Bij *JANSEN* en *ARNTZ*, te *Millingen*, in het arrondissement *Nymegen*, is te bekomen:

BESTE INLANDSCHE GEFABRICEERDE KLUIT-KALK,

tegen eenen billijken prijs.

---

117. *** Door het ministerie van den Notaris *V A N F E N E M A*, residerende te *'s Hertogenbosch*, zal in den loop van de maand Julij 1831, dag, uur en plaats nader bekend te maken, publiek en voor alle man, voor den tijd van zes jaren, worden verpacht:

De GRAAN- PEL- en SCHORS-WINDMOLEN met MOLENHUIZINGEN, BROODBAKKERIJ, HOF en BOOMGAARD, te *Lith*, Kanton *Oss*, Arrondissement *'s Hertogenbosch*, Provincie *Noord-Braband*.

's HERTOGENBOSCH, bij de *GEBROEDERS LANGENHUYSEN*, drukkers en uitgevers.